

TROMOSTOVJE

Tromostovje je eden izmed mostov, ki prečkajo reko Ljubljanico. Na tem mestu na katerem dandanes stoji most, je bil prečkanju reke namenjen že v začetku srednjega veka. V listini iz leta 1280 je na tem okljuku stal Stari most, ki je bil, po antiki prvi most v Ljubljani. Ta most je bil zgrajen zaradi povezave med Mestnim trgom in nasprotnim bregom, ki je povezan s Štajersko in Gorenjsko. Ta most je bil najbolj pomemben prehod čez Ljubljanico. Po požaru 1657 so most spremenili in zgradili lesenega, ki pa je bil nevaren za uporabo so leta 1842 zgradili novega. Most je bil kamnit in zgradili so Šiptalski most; uradno Frančov most po nadvojvodu Francetu Karlu. Po velikem potresu 1895 je bila Ljubljana deležna velike podpore, zato so se odločili povečati kapaciteto Šiptalskega mostu. Po prvi svetovni vojni so projekt povečanja Šiptalskega mostu zaupali, znamenitemu Jožetu Plečniku. Ta je naredil načrt za dve zunanji brvi za pešce, nove balustrade in povezavo s spodnjo teraso nad reko. Plečnik je tako preoblikoval stari most in nabrežje okoli mostov. Leta 1992 so Tromostovje temeljito obnovili. Tromostovje je edini kraj, kjer se križata dve Plečnikovi urbanistični osi: vodna os in os ki povezuje Tivoli z ljubljanskim Gradom.

Na Tromostovju se križata Plečnikovi urbanistični osi: vodna os in os, ki povezuje Tivoli z ljubljanskim Gradom. Že v srednjem veku je tu stal prvi mestni most čez Ljubljanico, imenoval se je Stari ali Spodnji most. Ko se je Plečnik leta 1921 vrnil v Ljubljano, je začel razmišljati o razširitvi obstoječega mostu s stranskima brvema, kot je to videl nad Vltavo v Pragi. Med letoma 1929 in 1932, še predno je zgradil Tržnice, je osrednjemu mostu dodal še dva mostova, namenjena pešcem, in celoto mostov podredil loku Ljubljanice. Stranski brvi nista postavljeni vzporedno s starim mostom, temveč tako, da lijakasto usmerjata prostor Prešernovega trga in izteke poti proti Mestnemu trgu. Mostovi so zgrajeni pod kotom, da so videti kot pravilni lijak ali kot konus. S to razširitvijo je Plečnik rešil Prešernov trg, ki se mu je zdel neenoten. Mostovi, grajeni po zgledu beneškega mostu, so mestu dali pridih Sredozemlja. To je vrhunec Plečnikove vodne osi. Beneški so stopnice, ki se ob brveh na zunanjih straneh spuščajo na nižji terasi, svetila in balustrada, ki je citat beneške arhitekture, ne samo njena kopija. Umetni kamen so takrat še brusili na roke. Za brušenje teh stebričkov so prosili ljubljanske družine. Plečnik je celoti dodal še zeleni poudarek s skupinami topolov, ki jih je namestil na nižjo teraso med mostovi na levem bregu. Za Plečnika je bilo zelenje sestavni del arhitekture. Most dopolnjujeta cvetličarna na desnem bregu in kiosk, ki naj bi uvajal dolgo kavarniško poslopje na levem bregu. Celoten objekt so temeljito prenovili leta 1992.

Plečnikove Tržnice in Tromostovje se najbolje vidi s Petkovškovega nabrežja. Z levega brega Ljubljanice se lepo vidi zrahljano, a jasno monumentalno linijo Tržnic, ki bi jo poudaril dodatni prečno ležeči Mesarski most. Ljubljana potrebuje mostove, urbane elemente, ki bogatijo mestni prostor. Zato tudi potrebujemo novi Mesarski most, čeprav ne bo Plečnikov.